

Міністерство освіти і науки України

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Закарпатській області

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ УЧНІВ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ

Методичні рекомендації

Ужгород 2014

Соціальний захист учнів пільгових категорій / Методичні рекомендації для педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів. – Ужгород, 2014. – С. 29

Дані методичні рекомендації упорядковані на основі діючих нормативно-правових документів та існуючих розробок із питань соціального захисту учнів пільгових категорій. Розроблені для допомоги заступникам директора з навчально-виховної роботи, юрисконсультам професійно-технічних навчальних закладів із вказаної проблематики.

Упорядники:

Ладижець І.М. – методист НМЦ ПТО у Закарпатській області.

Рябухін Р.А. – юрисконсульт НМЦ ПТО у Закарпатській області

Схвалено

Навчально-методичною радою НМЦ ПТО у Закарпатській області
08.04.2014 року, протокол № 2

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Пільгові категорії учнівської молоді	5 - 15
1.1. <i>Діти-сиріти та діти, позбавлені батьківського піклування</i>	
1.2. <i>Діти з малозабезпечених (соціально неспроможних) родин</i>	
1.3. <i>Діти, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС</i>	
1.4. <i>Діти-інваліди</i>	
1.5. <i>Діти, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків</i>	
1.6. <i>Діти одиноких матерів</i>	
1.7. <i>Діти-напівсироти</i>	
1.8. <i>Діти з багатодітних родин</i>	
1.9. <i>Діти журналістів, які загинули</i>	
Розділ 2. Пільги учням, які перебувають на повному державному утриманні, під опікою (піклуванням)	16 - 21
2.1. <i>Одноразова грошова допомога дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку</i>	
2.2. <i>Забезпечення предметами гардероба та текстильної білизни</i>	
2.3. <i>Харчування</i>	
2.4. <i>Стипендіальне забезпечення</i>	
Список використаних джерел	22
Додатки	

ВСТУП

Важливим у роботі НМЦ ПТО є методичний супровід соціального захисту вразливих груп учнівської молоді, яка здобуває робітничі професії у закладах професійно-технічної освіти. Адже завданням освіти на сучасному етапі є формування такої особистості, яка буде впевнено почуватися у будь-якому колективі, вірити у власні можливості, знаходити спільну мову з різними людьми.

Процес свідомого засвоєння людиною моральних норм і цінностей, які існують в даному суспільстві, має велике значення для соціалізації особистості учня, метою якої є засвоєння і розвиток досягнень даного суспільства, подолання певних життєвих труднощів і проблем, пошук шляхів найбільш ефективного пристосування до суспільства.

Дана методична розробка є актуальною, адже містить характеристику різних пільгових категорій учнівської молоді, розкриває основні напрямки роботи з такими учнів, вказуються необхідні документи для підтвердження відповідного статусу.

На основі нормативно-правових документів визначені пільги, які держава гарантує дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків. Це переважне право на зарахування до професійно-технічних навчальних закладів цільове фінансування витрат на їх утримання, умови яких визначаються Кабінетом Міністрів України. Держава гарантує випускникам професійно-технічних навчальних закладів – дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, працевлаштування за набутою професією та забезпечення житлом згідно з законодавством.

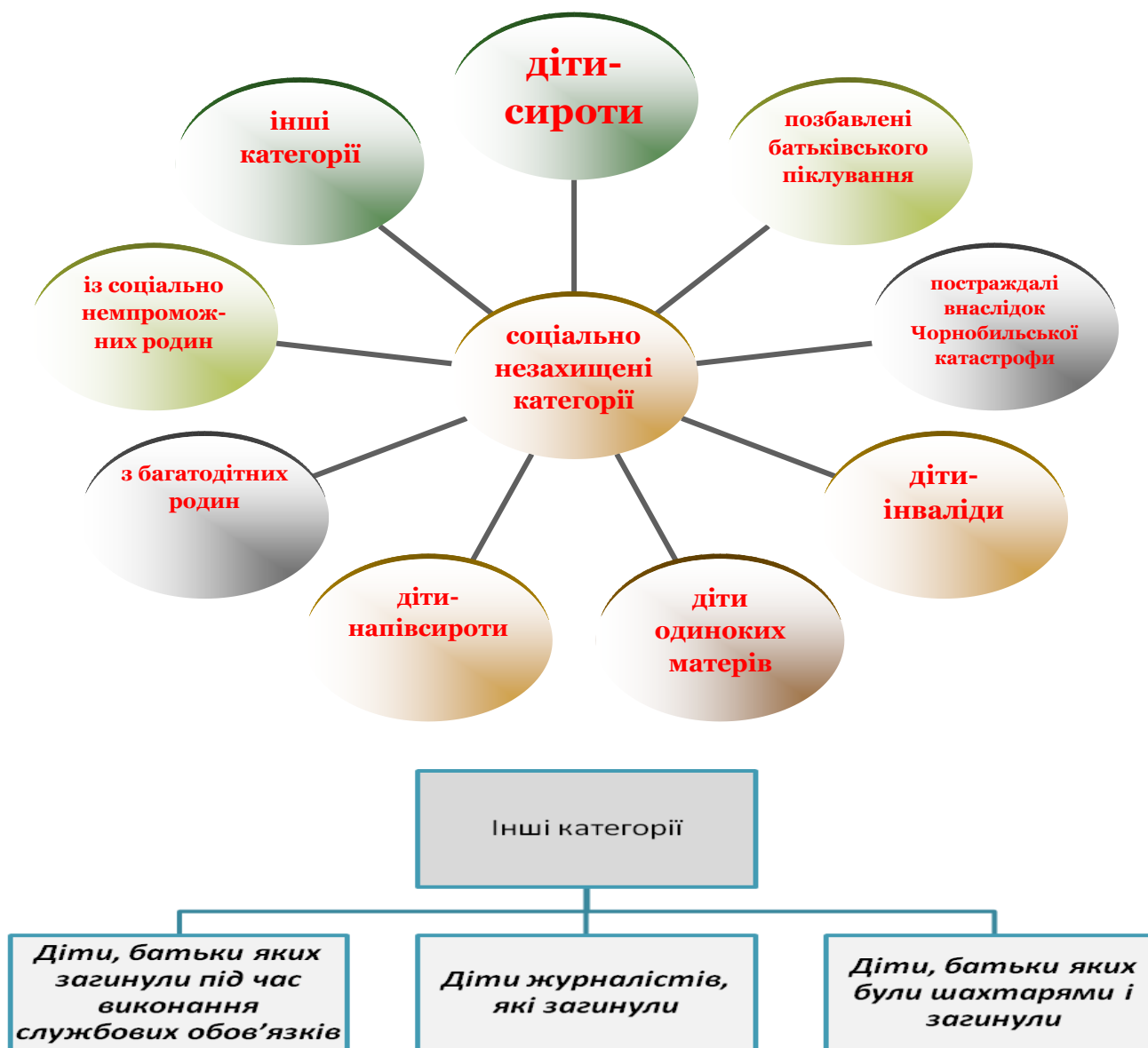
При роботі над рекомендаціями використано Закони України, постанови Кабінету Міністрів України, інші нормативно-правові акти, що визначають соціальні гарантії пільгових категорій учнівської молоді професійно-технічних навчальних закладів.

Дані методичні рекомендації призначені допомогти юрисконсультам, заступникам директорів з навчально-виховної роботи ПТНЗ, усіх тим, хто опікується визначеними категоріями учнів.

Розділ 1. Пільгові категорії учнівської молоді

Охорона дитинства – система державних та громадських заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного життя, всебічного виховання і розвитку дитини та захисту її прав.

У навчальному закладі повинні постійно проводитися дослідження з метою виявлення дітей соціально незахищених категорій, а саме:

Дитинство – найважливіший період у становленні особистості. Саме тоді людина потребує найбільшої уваги та захисту. Від ставлення до дітей, розуміння їхніх проблем, інтересів та потреб, стану охорони дитинства залежить доля кожної людини і розвиток суспільства загалом.

Немає, на жаль, навчальних закладів, де не навчалися б діти з незахищених категорій. Держава надає таким родинам грошову та іншу допомогу. Але цим

дітям, родинам, які їх виховують, потрібна ще й педагогічна та соціально-психологічна допомога.

Основні напрямки роботи з такими категоріями учнів:

- здійснювати посередництво між освітніми установами, сім'єю, громадськістю; організувати їх взаємодію з метою створення умов для всебічного розвитку підлітків;

- сприяти подоланню особистісних, міжособистісних, внутрішньо сімейних конфліктів, надавати потрібну консультативну, психолого-педагогічну допомогу підліткам, які потребують піклування;

- залучати до культурно-освітньої, профілактично-виховної, спортивно-оздоровчої, творчої роботи, різні установи, громадські організації, творчі спілки, тощо;

- сприяти виявленню здібностей, обдарувань, розкриттю талантів; дбати про професійне самовизначення та соціальну адаптацію учнівської молоді.

1.1. Діти-сиріти та діти, позбавлені батьківського піклування

У зв'язку зі зверненнями працівників навчальних закладів щодо роз'яснення порядку прийняття рішення про надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, дітям, які набули відповідний статус до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від **24.09.2008 № 866** повідомляємо:

- Відповідно до листа Державного департаменту з усиновлення та захисту прав дитини від **18.09.2009 № 3.2/6-49/4050** щодо роз'яснень стосовно прийняття рішення про надання статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування порядок прийняття рішення запроваджено пунктами 22 Порядку.

- Зокрема зазначено, що рішення про надання статусу дитини-сироти або дитини, позбавленої батьківського піклування, приймається районною, районною у м. Києві та Севастополі держадміністрацією, виконавчим органом міської чи районної у місті ради за місцем походження такої дитини за поданням служби у справах дітей. У рішенні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові дитини, дата народження, обставини, за яких вона залишилася без батьківського піклування, документи, які підтверджують ці обставини, та форма влаштування дитини.

- Статтею 58 **Конституції України** визначено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Враховуючи наведене:

- для дітей, які залишилися без батьківського піклування **до 17 жовтня 2008 року**, набуття відповідного статусу має підтверджуватися комплектом документів, що засвідчують обставини, за яких дитина стала сиротою або залишилася без батьківського піклування. Окремого рішення органу опіки та піклування щодо надання відповідного статусу дітям зазначеної категорії на сьогодні **ухвалювати не потрібно;**

- для дітей, які набули відповідного статусу з **17 жовтня 2008 року**, прийняття рішення органу опіки та піклування про встановлення статусу дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, є **обов'язковим.**

- Статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування повинні підтверджуватися комплектом документів, що засвідчують обставини, через які дитина не має батьківського піклування.

- Відсутність батьків **підтверджується відповідними документами** які є юридичною підставою для надання цим дітям матеріального забезпечення і пільг, передбачених чинним законодавством, а саме:

- копіями свідоцтв про смерть,
- рішень судових органів,
- довідками закладів охорони здоров'я тощо.

Діти-сироти – це діти батьки яких померли або загинули. (Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування», який набув чинності **13 січня 2005 р. ст.. 1**).

Документи, які підтверджують статус:

- Свідоцтво про смерть кожного із батьків.
- Якщо дитину виховувала одинока матір, яка померла або загинула, додається довідка з органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини щодо запису відомостей про батька дитини у Книзі реєстрації народжень за вказівкою матері відповідно до ст..135 Сімейного кодексу України.
- Якщо свідоцтво про смерть батька, матері втрачене, то треба звернутися до органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації смерті батька, матері про видачу повторного свідоцтва про смерть.

До числа дітей, **позбавлених батьківського піклування**, належать ті, що залишилися без піклування батьків. (Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» який набув чинності 13 січня 2005 р. ст.. 1):

- у зв'язку з позбавленням їх батьківських прав,
- відібранням у батьків без позбавлення батьківських прав,
- визнанням батьків безвісно відсутніми, обмежено або недієздатними,
- оголошенням їх померлими,
- відбуванням покарання в місцях позбавлення волі та перебуванням їх під вартою на час слідства,
- розшуком їх органами внутрішніх справ, пов'язаним з ухиленням від сплати аліментів та відсутністю відомостей про їх місцезнаходження,
- тривалою хворобою батьків, яка перешкоджає їм виконувати свої батьківські обов'язки,
- а також підкинуті діти, діти, батьки яких невідомі,
- діти, від яких відмовились батьки, безпритульні,
- діти, які були покинуті батьками, самі залишили сім'ю або дитячі заклади, де вони виховувались, і не мають певного місця проживання.

Безвісті відсутня особа – фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо **протягом одного року** в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування. (ст.43, 44 Цивільного кодексу України).

Недієздатна особа – фізична особа може бути визнана судом недієздатною, якщо вона внаслідок хронічного, стійкого психічного розладу не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними (ст.39, 41 Цивільного кодексу України).

Обмежено дієздатна особа – фізична особа може бути визнана судом обмежено недієздатною, якщо вона психічно хвора, розумово відстала або перебуває на тривалому стаціонарному лікуванні в лікувально-профілактичному закладі чи на державному утриманні в будинках-інтернатах. (ст.42 Цивільного кодексу України).

Оголошення особи померлою – фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування **протягом трьох років**, а якщо вона пропала безвісті за обставини, що загрожували їй смертю або дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку, **протягом шести місяців**. (ст.46,47 Цивільного кодексу України).

Діти, позбавлені батьківського піклування – це діти, батьки яких позбавлені батьківських прав.

Документи, які підтверджують статус:

- Рішення суду.
- Якщо батьки оголошені померлими – рішення суду та свідоцтво про смерть, видане органами реєстрації актів цивільного стану на підставі рішення суду.
- Якщо батьки відбувають покарання – вирок суду,
- Якщо батьки перебувають під вартою на час слідства – ухвала суду про оголошення в розшук та довідка органів внутрішніх справ про розшук батьків і відсутність відомостей про їх місцезнаходження.
- Якщо тривала хвороба батьків що, перешкоджає виконувати батьківські обов'язки – висновок органу охорони здоров'я про наявність у батька, матері дитини хвороби, що перешкоджає виконанню батьківських обов'язків, виданим у порядку, встановленому МОЗ України.
- Якщо це підкинуті чи знайдені діти, батьки яких невідомі, діти покинуті в пологовому будинку або якщо їх відмовилися забрати батьки чи інші родичі – акт про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я про покинуту чи знайдену дитину, затвердженою МОЗ України, довідка з органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини про запис батьків у Книзі реєстрації народжень.

В обліково-статистичній картці містяться (ст.16 закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування») – додаток 11 до наказу МОНУ від 28.12.2006 № 864:

- дані про дитину,
- її спадковість, здоров'я,
- місце походження,
- місце проживання,
- дані про батьків, братів, сестер і близьких родичів,
- дані про майно,
- про житло, в якому проживала така дитина, або яке належить їй на праві власності, або яке закріплене за дитиною на інших підставах,
- інформація про заклади та сім'ї, де дитина перебувала на утриманні та вихованні,
- план та результати соціального супроводу дитини,
- інформація про розвиток дитини,
- результати навчання тощо.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування забезпечуються **єдиним квитком**, який дозволяє безоплатно відвідувати всі культурно-освітні установи комунальної власності. **Квиток дає право** на безоплатне відвідування кінотеатрів, виставок, музеїв, спортивних споруд комунальної форми власності, безоплатний проїзд у громадському міському (приміському) транспорті (крім таксі). (ст.11 Постанови Кабінету Міністрів від 05.04.1994 № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» зі змінами та доповненнями від 30.08.2003).

Відповідно до Інструкції про виготовлення і правила користування Єдиним квитком для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, затвердженої наказом Міністерства освіти України від 19.06.96 р. N 216, передбачається:

«п. 6. Бланки Єдиного квитка є **документом суворої звітності**, знаходяться на збереженні в міністерствах і відомствах, яким підпорядковані навчально-виховні заклади, в Міністерстві освіти Автономної Республіки Крим, управліннях освіти обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій, в районних (міських) управліннях (відділах) освіти, які видають бланки Єдиних квитків за заявками під розписку керівникам навчально-виховних закладів. У розписці повинні бути зазначені номери отриманих бланків. Видача бланків іншим працівникам за дорученням керівника навчально-виховного закладу допускається лише як виняток.

Бланки реєструються в журналі за формою, що додається, прошнурованому, пронумерованому і скріпленому сургучевою печаткою і підписом керівників вищезазначених установ, а також керівником навчально-виховного закладу.

7. Бланки квитків, журнали зберігаються на рівні з грошовими документами у вогнетривкій шафі, а при зміні керівництва передаються при прийманні справ за актом.

8. На Єдиному квитку внизу, в лівому кутку бланка, ставиться гербова печатка навчально-виховного закладу.

9. Квитки видаються дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, що знаходяться в дитячих будинках або навчаються в школах-інтернатах, дитячих будинках сімейного типу, у загальноосвітніх школах, **професійних навчально-виховних**, вищих навчальних закладах. У навчально-виховних закладах ведеться спеціальний облік Єдиних квитків. **Квиток дійсний за наявності фотографії, печатки і підпису керівника даного закладу».**

Патронат передбачає виховання та спільне проживання дитини в сім'ях громадян України на підставі договору про патронат. Патронат здійснюється в двох формах: *прийомні сім'ї (прийомні батьки)* та *дитячі будинки сімейного типу (батьки вихователі)*. Ці форми влаштування створюються за рішенням виконавчих комітетів місцевих рад на основі висновку Органів опіки та піклування, до яких звернулись із письмовим зверненням особи, що мають намір створити прийомну сім'ю чи дитячий будинок.

Дитячий будинок сімейного типу – окрема сім'я, яка створюється за бажанням подружжя або окремої особи, яка не перебуває у шлюбі, які беруть на виховання та спільне проживання не менш як 5 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. (ст.1 Закону України «Про охорону дитинства»).

Прийомна сім'я – сім'я, яка добровільно взяла із закладів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, **від 1 до 4 дітей** на виховання та спільне проживання. (ст.1 Закону України «Про охорону дитинства»).

Створення прийомної сім'ї не передбачає забезпечення житлом і діти реєструють у житлових приміщеннях прийомних батьків, якщо ці приміщення відповідають встановленим нормам. **Діти в прийомних сім'ях перебувають на повному державному утриманні** і необхідні кошти перераховуються в межах встановлених соціальних стандартів на особистий рахунок одного з батьків. Фінансування надходить за рахунок обласних бюджетів та бюджету АР Крим.

1.2. Діти з малозабезпечених (соціально неспроможних) родин

Малозабезпечена сім'я – та, яка з поважних або незалежних від неї причин має середньомісячний сукупний дохід нижчий від прожиткового мінімуму для сім'ї (ст.1 Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» від 1 червня 2000 року N 1768-III зі змінами та доповненнями).

Законом України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям» передбачено **надання соціальної допомоги**, розмір якої визначається як різниця між прожитковим мінімумом для сім'ї та її середньомісячним сукупним доходом, але **не може бути більшим ніж 75%** прожиткового мінімуму для сім'ї.

Документи, що підтверджують статус:

- копія свідоцтва про народження дитини;
- довідка про призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям.

Рішення про призначення державної соціальної допомоги чи про відмову в її наданні приймається органом праці та соціального захисту населення протягом десяти календарних днів і наступного після його прийняття дня надсилається уповноваженому представнику малозабезпеченої сім'ї.

1.3. Діти, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС

До дітей, потерпілих від Чорнобильської катастрофи, належать неповнолітні діти, які:

- 1) евакуйовані із зони відчуження, у тому числі діти, які на момент евакуації знаходились у стані внутрішньоутробного розвитку;
- 2) проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії **не менше одного року** в зоні безумовного (обов'язкового) відселення;
- 3) проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії **не менше двох років** у зоні гарантованого добровільного відселення;
- 4) проживали на момент аварії чи прожили або постійно навчалися після аварії **не менше трьох років** у зоні посиленого радіоекологічного контролю;
- 5) народилися після 26 квітня 1986 року від батька, який на час настання вагітності матері мав підстави належати до категорії 1, 2 або 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, або народжені матір'ю, яка на час настання вагітності або під час вагітності мала підстави належати до категорії 1, 2 або 3 постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- 6) хворі на рак щитовидної залози незалежно від дозиметричних показників, а також хворі на променеву хворобу;
- 7) одержали дозу опромінення щитовидної залози внаслідок Чорнобильської катастрофи, яка перевищує рівні, встановлені Міністерством охорони здоров'я України.

Документ, який підтверджує статус дитини-чорнобильця – посвідчення (завірена ксерокопія котрого повинна бути в навчальному закладі).

Посвідчення є документом, що підтверджує статус громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, та надає право користуватися пільгами і компенсаціями, встановленими **Законом України** «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (іншими актами законодавства):

– пункт 2 **постанови** КМУ «Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 20.01.1997 року № 51.

– пункт 8 **постанови** КМУ «Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 20.01.1997 року № 51.

– стаття 27 **Закону** України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 року № 796-ХІІ.

– пункт 8 **постанови** КМУ «Про затвердження Порядку видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 20.01.1997 року № 51.

– пункт 4 статті 14 **Закону** України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» від 28.02.1991 року № 796-ХІІ.

Відповідно до Порядку дітям, які належать до потерпілих від Чорнобильської катастрофи, видаються **посвідчення жовтого кольору**, серія Д2. Такими посвідченнями постраждалі від аварії на ЧАЕС можуть користуватися до досягнення повноліття.

1.4. Діти-інваліди

Дитина-інвалід – дитина зі стійким розладом функцій організму спричиненими захворюванням, травмою або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що зумовлюють обмеження її нормальної життєдіяльності та необхідність додаткової соціальної допомоги і захисту (*ст.1 Закону України «Про охорону дитинства»*).

Дитина-інвалід – **особа віком до 18 років** (повноліття) зі стійким розладом функцій організму, зумовленим захворюванням, травмою (її наслідками) або вродженими вадами розумового чи фізичного розвитку, що призводить до обмеження нормальної життєдіяльності та викликає необхідність надання їй соціальної допомоги і захисту (*Закон України Про реабілітацію інвалідів в Україні із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 15 січня 2009 року N 878-VI*).

Дана категорія розподіляється на інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів віком до 18 років.

Інвалід або дитина-інвалід **знімаються з обліку у разі:**

У навчальних закладах повинна бути постійно поновлювальна інформація про інвалідів, дітей-інвалідів, які перебувають на обліку. Необхідно володіти даними про зняття з обліку та причини зняття.

Порядок видачі медичного висновку про дитину-інваліда віком до 18 років, затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України від 4 грудня 2001 року №482, встановлює наступне:

- установлення у дитини медичних показань для визнання її інвалідом віком до 18 років здійснюється лікарсько-консультативними комісіями дитячих обласних, багатопрофільних міських лікарень, спеціалізованих лікарень, диспансерів, де діти перебувають на диспансерному обліку та спеціалізованому лікуванні, Української дитячої спеціалізованої лікарні «ОХМАТДИТ», Українського центру медичної реабілітації дітей з органічним ураженням нервової системи, клінік науково-дослідних установ Міністерства охорони

здоров'я України та академії медичних наук України **після стаціонарного або амбулаторного обстеження.**

- При обстеженні вказаних закладах наявність у дитини медичних показань для визнання її інвалідом віком до 18 років **обґрунтовується лікуючим лікарем** у первинній медичній документації: медичній карті стаціонарного хворого або історії розвитку дитини за підписами лікуючого лікаря, завідувача відділення (поліклініки) та заступника головного лікаря з медичної частини із зазначеним згідно з Міжнародною класифікацією хвороб діагнозом та кодом. Аналогічний запис заноситься до **консультативного висновку спеціаліста** за підписами лікуючого лікаря, завідувача відділення (поліклініки), заступника головного лікаря з медичної частини, засвідченими печаткою лікувально-профілактичного закладу.

- Консультаційний висновок спеціаліста видаються на руки батькам дитини, усиновителям, опікуну або піклувальнику.

1.5. Діти, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків

Документи, які підтверджують соціальний статус дитини, батьки яких загинули від нещасних випадків на виробництві або під час виконання службових обов'язків:

- копія свідоцтва про народження;
- ксерокопія документа, що підтверджує належність дитини до зазначеної категорії (це посвідчення так і називається «Посвідчення члена сім'ї військовослужбовця, який загинув (помер) чи пропав безвісті під час проходження військової служби»). *Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їхнього соціального захисту» від 22.10.1993 р. №3551-ХІІ. Розпорядження Президента України «Про заходи щодо захисту дітей, батьки яких загинули під час виконання службових обов'язків» від 11 червня 2007 року № 119/2007-рп.*

1.6. Діти одиноких матерів

Дитина одинокої матері – дитина, яку виховує тільки мати, **тому що:**

- дані про батька у свідоцтві про народження дитини були записані за вказівкою матері;
- батько дитини помер (або *батько дитини визнаний судом без вісті відсутнім, або батько дитини визнаний судом померлим, або батько дитини визнаний недієздатним, або батько дитини знаходиться у розшуку*), до того ж, призначити дитині пенсію через втрату годувальника неможливо, бо він не мав достатнього трудового стажу;
- одинокі усиновителі, якщо у свідоцтві про народження дитини (рішенні про усиновлення дитини) відсутній запис про батька (матір) або запис про батька (матір) проведено в установленому порядку державним органом реєстрації актів цивільного стану за вказівкою матері (батька, усиновителя) дитини;
- вдови та вдівці з дітьми, мати (батько) дітей у разі смерті одного з батьків, шлюб між якими було розірвано до дня смерті, які не одержують на них пенсію в

разі втрати годувальника або державну соціальну допомогу. (*Закон України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» ст.18-1*)

!!! Жінка, яка має дітей від особи, з якою вона не перебувала і не перебуває в зареєстрованому шлюбі, але з якою вона веде спільне господарство, разом проживає і виховує дітей, права на одержання допомоги, встановленої на дітей одиноким матерям, **не має**. При реєстрації цієї жінкою шлюбу з особою, від якої вона має дітей, допомога на дітей, народжених від цієї особи, не призначається.

Одинокі матері стоять на державному обліку та отримують там на дитину допомогу одинокої матері.

Щодо **переліку документів**, які необхідні для підтвердження статусу дитини одинокої матері це:

- довідка державного органу РАЦС про підстави внесення до книги реєстрації народжень відомостей про батька дитини;

- копія свідоцтва про народження дитини. (*визначено Порядком призначення й виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, який затверджено постановою КМУ від 27 грудня 2001 р. № 1751*).

1.7. Діти-напівсироти

Дитина-напівсирота – дитина, в якій помер один з батьків або один з батьків позбавлений батьківських прав.

Документи, що підтверджують статус:

- свідоцтво про смерть,

- рішення суду про позбавлення батьківських прав одного з батьків помер (або один з батьків дитини визнаний судом без вісті відсутнім, або один з батьків дитини визнаний судом померлим, або один з батьків дитини визнаний недієздатним, або один з батьків дитини знаходиться у розшуку).

1.8. Діти з багатодітних родин

Багатодітна сім'я – сім'я, що складається з батьків (або одного з батьків) і трьох та більше дітей. Отже, щоб родина вважалася багатодітною, в ній має бути **як мінімум троє дітей до 18 років**. (*ст.1 Закону України «Про охорону дитинства»*).

Почесне звання України «Мати-героїня»

Звання «Мати-героїня» присвоюється жінкам, які народили та виховали **до 8-річного віку п'ятьох і більше дітей**, у тому числі усиновлених дітей, ураховуючи особистий внесок у виховання дітей у сім'ї, створення сприятливих умов для здобуття дітьми освіти, розвитку їхніх творчих здібностей, формування високих духовних і моральних якостей (*Указ Президента від 29.06.2001 р. № 476/2001*).

Для підтвердження статусу дитини з багатодітної родини у навчальному закладі повинні бути наступні документи:

- свідоцтво про народження всіх дітей (де вказані дані про батьків);

- довідка про склад сім'ї або паспортні дані одного з батьків із розділом «Особливі відмітки», де вписуються дані про дітей.

1.9. Діти журналістів, які загинули

Перелік документів, які підтверджують статус дитини журналістів, які загинули або стали інвалідами визначається:

- **Указом Президента України «Питання соціального захисту дітей журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків»** (Із змінами, внесеними згідно з Указами Президента N 1197/2003 (1197/2003) від 20.10.2003, N 1331/2005 (1331/2005) від 23.09.2005);

- Порядком призначення стипендій Президента України дітям журналістів, які загинули або стали інвалідами у зв'язку з виконанням службових обов'язків, затвердженим **Указом Президента України** від 30 квітня 2002 року N 428/2002.

Перелік документів:

– копія акта за формою Н-1 про нещасний випадок у зв'язку з виконанням журналістом службових обов'язків або документ правоохоронного органу про порушення кримінальної справи за фактом убивства журналіста чи заподіяння журналістові тілесних ушкоджень, що призвели до інвалідності, або рішення суду про вчинення проти журналіста злочину у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

– копію посвідчення інваліда I чи II групи журналіста, який став інвалідом у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

– копію свідоцтва про смерть журналіста;

– документи, що підтверджують родинні стосунки дитини з журналістом, який загинув або став інвалідом у зв'язку з виконанням службових обов'язків;

– свідоцтво про народження. (Пункт 3 із змінами, внесеними згідно з Указом Президента N 1197/2003 (1197/2003) від 20.10.2003, в редакції Указу Президента N 1331/2005 (1331/2005) від 23.09.2005).

Розділ 2. Пільги учням, які перебувають на повному державному утриманні, під опікою (піклуванням)

Держава гарантує дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, переважне право на зарахування до професійно-технічних навчальних закладів.

Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, зараховуються до професійно-технічних навчальних закладів поза конкурсом при позитивних результатах вступних випробувань.

Діти-сироти і діти, які залишилися без піклування батьків, під час навчання перебувають на повному утриманні держави і забезпечуються цільовим фінансуванням витрат на їх утримання, умови яких визначаються Кабінетом Міністрів України.

Випускникам професійно-технічних навчальних закладів – дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, надається державна матеріальна допомога за нормами, що встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Держава гарантує випускникам професійно-технічних навчальних закладів – дітям-сиротам і дітям, які залишилися без піклування батьків, працевлаштування за набутою професією та забезпечення житлом згідно з законодавством.

Матеріальне забезпечення та соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування регламентуються постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.1994 №226 **«Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування»**.

Відповідно до зазначеної постанови:

1. Діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування забезпечується **єдиним квитком**, який дає право на безплатне відвідування кінотеатрів, виставок, музеїв, спортивних споруд, безплатний проїзд у громадському (приміському) транспорті (крім таксі).

2. Діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, крім тих, що перебувають під опікою (піклуванням), **знаходяться на повному державному утриманні**.

3. Установлено, що:

1) дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, а також учням та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків і перебували на повному державному утриманні в загальноосвітніх, професійно-технічних та вищих навчальних закладах, при вступі на навчання до професійно-технічних та вищих навчальних закладів видається безоплатно за рахунок коштів тих закладів, які вони закінчили, комплект нового одягу і взуття на суму не менш як 12 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також грошова допомога в розмірі не менш як 2,5 неоподатковуваного мінімуму доходів громадян. Учні та студенти зазначеної категорії зараховуються на повне державне утримання в навчальних закладах, до яких вони вступили, і в період навчання до 23 років або до закінчення відповідних

навчальних закладів забезпечуються безоплатно продуктами харчування, одягом, взуттям і м'яким інвентарем за нормами, встановленими для вихованців шкільного віку шкіл-інтернатів.

Особам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, учням та студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, до завершення навчання виплачується щорічна допомога для придбання навчальної літератури "в розмірі трьох мінімальних ординарних (звичайних) академічних стипендій. Виплата зазначеної допомоги провадиться протягом 30 днів після початку навчального року за рахунок коштів, що передбачаються для навчальних закладів у відповідних бюджетах.

У разі коли такий учень або студент є прийомною дитиною чи дитиною-вихованцем дитячого будинку сімейного типу, він за вибором може бути зарахований на повне державне утримання або йому продовжується виплата соціальної допомоги як дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування;

2) абітурієнти з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, та особи з їх числа приймаються до навчальних закладів поза конкурсом;

3) учням, студентам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також учням, студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишились без батьків, щорічно надається *матеріальна допомога за рахунок стипендіального фонду*, а також коштів, передбачених на утримання зазначених закладів, у розмірі не менш як 8 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

4) учням, студентам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, а також учням, студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишились без батьків, що навчалися або виховувалися в навчально-виховних та вищих навчальних закладах і перебували на повному державному утриманні, при їх працевлаштуванні видається одяг, взуття, м'який інвентар і обладнання на суму, не менш як 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також одноразова грошова допомога в розмірі шести прожиткових мінімумів. За бажанням випускникам навчальних закладів може бути виплачена грошова компенсація у розмірі, необхідному для придбання одягу і взуття;

5) діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, що перебувають під опікою (піклуванням), на період навчання у загальноосвітній школі забезпечуються безплатно шкільною і спортивною формами, обідами, у вищих навчальних закладах і професійних навчально-виховних закладах – обідами і гуртожитком. При працевлаштуванні після закінчення навчального закладу їм виплачується одноразова грошова допомога в розмірі шести прожиткових мінімумів, а також видається одяг і взуття на суму не менш як 16 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. За бажанням випускникам навчальних закладів може бути виплачена грошова компенсація у розмірі, необхідному для придбання одягу і взуття;

6) у період канікул учням професійних навчально-виховних закладів, студентам вищих навчальних закладів з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, виплачуються (за нормами службових відряджень) добові за час перебування у дорозі (туди і назад) та вартість проїзду залізничним, водним, міжміським автомобільним транспортом до закладів чи сімей, де вони виховувалися, за рахунок асигнувань на утримання навчальних закладів;

7) учні професійних навчально-виховних закладів і студенти вищих навчальних закладів - колишні вихованці дитячих будинків і шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, під час своїх канікул можуть перебувати у зазначених закладах з безплатним проживанням і харчуванням;

8) зарахованим на повне державне утримання учням і студентам з числа дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, що не виїжджають до місць організованого відпочинку в дні канікул, а також під час їх хвороби видається готівка в межах установленої грошової норми на харчування з урахуванням торговельної націнки;

9) діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, у тому числі ті, що перебувають під опікою (піклуванням), після закінчення (припинення) перебування у державному навчально-виховному закладі, навчання у професійному навчально-виховному, вищому навчальному закладі, а також молодь цієї категорії після проходження строкової служби в Збройних Силах України забезпечуються позачергово впорядкованим житлом.

4. Дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення ними **18-річного віку** незалежно від форми влаштування виплачується одноразова грошова допомога у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

2.1. Одноразова грошова допомога дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2005 №823 «Про затвердження Порядку надання одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку» (зі змінами) розмір одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, у 2013 році становив **1810 гривень** на одну дитину.

Кошти для виплати одноразової допомоги передбачаються у державному бюджеті відповідно до обсягів міжбюджетних трансфертів районним бюджетам, бюджетам міст республіканського Автономної Республіки Крим і міст обласного значення та бюджетам м. Києва і Севастополя на фінансування освіти.

Виплата одноразової допомоги здійснюється у готівковій (грошовій) формі районними (міськими) відділами (управліннями) освіти **на підставі заяви та паспорта отримувача цієї допомоги.**

Повідомлення із зазначенням строку, протягом якого можна отримати одноразову допомогу, та адреси районного (міського) відділу (управління) освіти надсилається дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування,

службами у справах дітей районних, районних у м. Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих комітетів міських, районних у містах рад.

У разі неотримання з будь-яких причин дитиною одноразової допомоги в установленій строк вона може бути виплачена протягом трьох років.

Право на отримання одноразової допомоги для недієздатної особи має піклувальник, призначений в установленому порядку.

2.2. Забезпечення предметами гардероба та текстильної білизни

Наказом Міністерства освіти і науки України №763 від 17.11.2003 року «**Про затвердження норм матеріального та нормативів фінансового забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також вихованців шкіл-інтернатів**»

– визначено норми матеріального забезпечення предметами гардероба та текстильної білизни дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають (навчаються) у навчальних закладах усіх типів і знаходяться на повному державному утриманні.

– затверджено нормативи фінансового забезпечення для **первісного придбання** предметів гардероба та текстильної білизни для учнів ПТНЗ – не менше 35 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (17 грн. x 35) – **595 грн.**

– встановлено, що фінансові витрати на щорічне поповнення предметів гардероба та текстильної білизни не повинні перевищувати 65 відсотків від первісного – **387 грн.** (*Норми забезпечення предметами гардероба та текстильної білизни наведені у додатку*).

2.3. Харчування

Постановою Кабінету Міністрів України від 02 лютого 2011 № 116 затверджено Порядок надання послуг з харчування учнів у професійно-технічних училищах, **операції з надання яких звільняються від оподаткування податком на додану вартість.**

Згідно з вищезгаданою постановою:

1. Організація харчування дітей у державних навчальних закладах покладається на центральні та місцеві органи виконавчої влади.

2. Харчування учнів у професійно-технічних училищах організується за місцем навчання на підприємствах незалежно від форм їх власності.

3. Залежно від віку учня, профілю навчання у професійно-технічному училищі кількість основних необхідних харчових речовин і калорійність харчування забезпечується регулюванням об'єму готових страв або складом страв у раціоні. Примірне двотижневе меню складається з урахуванням особливостей харчування населення в тому чи іншому регіоні, натуральних норм та продуктових наборів. Щоденне меню складається виходячи з наявності продуктів згідно з примірним меню.

4. Харчування учнів у професійно-технічних училищах, за рахунок бюджетних асигнувань здійснюється за натуральними нормами (денна норма кожного виду продуктів на одного учня для приготування готових страв у

грамах), які затверджуються МОЗ та Міносвіти за погодженням з Мінфіном. (Норми харчування у професійно-технічних навчальних закладах наведені у додатку).

5. Учні забезпечуються харчуванням за таким режимом: учні професійно-технічних училищ з числа дітей-сиріт, дітей, які залишилися без піклування батьків, дітей, що потребують особливих умов виховання, дітей-напівсиріт, з малозабезпечених сімей та з числа дітей, які проживають у відриві від батьків, - триразовим (сніданок, обід, вечеря), а учні, що проживають у сім'ях, за винятком перелічених вище, - одноразовим (обід).

Режим харчування учнів професійно-технічних училищах, які проживають у сім'ях і харчуються за власні кошти, визначається керівником закладу за заявою учнів чи їх батьків виходячи з можливостей їдальні.

Облік надання платних послуг з харчування учнів та контроль за дотриманням їх розмірів, встановлених цим Порядком, покладається на власника блоку харчування та керівництво навчального закладу.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 №1591 "Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах" МОН України затверджено Порядок організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах (№242/329 від 01.06.2005р.).

2.4. Стипендіальне забезпечення

При розрахунку розмірів стипендії враховуються норми Постанови №882 від 12.07.2004 року «Питання стипендіального забезпечення» (зі змінами).

Учням, студентам і курсантам з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також учням, студентам і курсантам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків, призначається:

- соціальна стипендія (в обов'язковому порядку) – у розмірі, що встановлюється Кабінетом Міністрів України;
- академічна стипендія (додатково до соціальної) – у разі відмінного навчання.

Слід відмітити, що у **разі обмеження видатків** на стипендіальне забезпечення, доведених навчальному закладу, *в окремих випадках* стипендія може не призначатися учням, які:

- мають не атестацію з двох і більше навчальних предметів та професійно-практичної підготовки за семестр;
- мають успішність 1-3 бали з одного і більше навчальних предметів професійно-теоретичної та професійно-практичної підготовки;
- мають більше 50 відсотків годин пропусків без поважної причини за місяць тощо.

Не призначення стипендії таким учням відбувається за поданням стипендіальної комісії з обов'язковим розглядом та схваленням педагогічною радою навчального закладу. Рішення педагогічної ради навчального закладу щодо не призначення стипендії приймається по кожному учню окремо.

Але, згадані вище випадки не призначення стипендії **не поширюються на учнів:**

- 1) з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 2) з числа осіб, яким згідно із Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», гарантуються пільги при призначенні стипендії;
- 3) з малозабезпечених сімей (за умови отримання відповідної державної допомоги згідно із законодавством);
- 4) які є інвалідами з дитинства та інвалідами I-III групи;
- 5) які за результатами семестрового контролю мають середній бал успішності не нижче ніж 7 за дванадцятибальною шкалою оцінювання;
- 6) які навчаються гірничих професій, чиї батьки загинули або стали інвалідами внаслідок отримання виробничих травм, професійного захворювання під час роботи на вугледобувних підприємствах.

Використані джерела

1. Закон України від 10.02.1998 року №103/98-вр «Про професійно-технічну освіту» (зі змінами)
2. Закон України від 26.04.2001 № 2402-III «Про охорону дитинства»
3. Закон України від 13.01.2005 № 2342 «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування»
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.1994 № **226** «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (зі змінами)
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № **116** «Про порядок надання послуг з харчування дітей у дошкільних, учнів у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах, операції з надання яких звільняються від обкладення податком на додану вартість»
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2004 року № **882** «Про стипендіальне забезпечення» (зі змінами)
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.11.2004 № **1591** «Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах»
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03. 2008 № **165** «Деякі питання стипендіального забезпечення»
9. Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2003 № **763** «Про затвердження норм матеріального та нормативів фінансового забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також вихованців шкіл-інтернатів»
10. Наказ Міністерства освіти і науки України від 19.06.2006 № **216** «Про затвердження Інструкції про виготовлення і правила користування Єдиним квитком для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків».

**Розміри виплат,
які необхідно здійснювати у 2014 році категоріям учнів із числа дітей-сиріт,
дітей, позбавлених батьківського піклування та під опікою**

із розрахунку на 1 особу

№ з/п	Виплати	Вартість (грн)	Нормативні документи
1. Для тих, хто перебуває на повному державному утриманні			
1.	Харчування: орієнтовна середня вартість на день;	40,00	Згідно з натуральними нормами: - <i>Постанова Кабміну від 22.11.2004 р. № 1591, додаток № 4;</i> - <i>лист ДОНМС ЗОДА від 23.01.2014 р. № 01-19/216</i>
1.1	додатково 10% у неділю, святкові та канікулярні дні на придбання свіжих овочів та фруктів	44,00	
2.	Вартість одягу, взуття (1 раз на рік) – не менш як 35 НМДГ: <i>первісне забезпечення (17,00 грн x 35)</i>	595,00	Наказ МОН України від 17.11.2003 №763
2.1	- на щорічне поповнення (<i>65% від первісного</i>)	387,00	Наказ МОН України від 17.11.2003 № 763
3.	Матеріальна допомога (1 раз на рік) - не менш як 8 НМДГ (17,00 грн x 8)	136,00	Постанова Кабміну від 05.04.1994 № 226 (<i>зі змінами</i>)
4.	Стипендія на 1 місяць	850,00	Постанова Кабміну від 12.07.2004 № 882 (<i>зі змінами</i>) Постанова КМ від 05.03.2008 № 165
5.	Придбання навчальної літератури – у розмірі 3 ординарних (звичайних) академічних стипендій	825,00	Постанова Кабміну від 05.04.1994 № 226 (<i>зі змінами</i>)
6.	При працевлаштуванні по закінченню навчального закладу (<i>всього</i>), в тому числі:		
6.1	- грошова допомога (6 прожиткових мінімумів: 1176,00 грн x 6)	7056,00	Постанова Кабміну від 05.04.1994 № 226 (<i>зі змінами</i>)
6.2	- виплата на одяг, взуття – не менш як 40 НМДГ (17,00 грн x 40)	680,00	

2. Для тих, хто перебуває під опікою (піклуванням)			
1.	<i>Харчування</i> – орієнтовна середня вартість обіду (40% від загальної суми харчування на 1 день, яка становить 40,00 грн)	16,00	Постанова Кабміну від 02.02.2011 № 116
2.	<i>Матеріальна допомога</i> (1 раз на рік) - не менш як 8 НМДГ (17,00 грн x 8)	136,00	Постанова Кабміну від 05.04.1994 № 226 (зі змінами)
3.	<i>Стипендія</i> на 1 місяць	850,00	Постанова Кабміну від 12.07.2004 № 882 (зі змінами) Постанова КМ від 05.03.2008 № 165
4.	При <i>працевлаштуванні</i> по закінченню навчального закладу (<i>всього</i>), в тому числі:		
4.1	- <i>грошова допомога</i> (6 прожиткових мінімумів: 1176,00 грн x 6)	7056,00¹	Постанова Кабміну від 05.04.1994 № 226 (зі змінами)
4.2	- <i>виплата на одяг, взуття</i> – не менш як 160 НМДГ (17,00 грн x 16)	272,00	

Прожитковий мінімум на 2014 рік, передбачений Законом України „Про Державний бюджет України на 2014 рік”, стаття 7:

із 01 січня – **1176** грн

із 01 липня – **1207** грн

із 01 жовтня – **1256** грн

¹ Цифра змінюватиметься у залежності від розміру прожиткового мінімуму, передбаченого Законом України „Про Державний бюджет України на 2014 рік”

НОРМИ

забезпечення предметами гардероба та текстильної білизни дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, що перебувають (навчаються) у навчальних закладах усіх типів на повному державному утриманні

Найменування товару	Одиниця виміру	На одного учня ПТНЗ	
		кількість	термін служби, років
1	2	3	4
Предмети гардероба			
<i>Верхній зимовий одяг:</i> пальто або шуба з штучного хутра	штук	1	3
<i>Верхній демісезонний одяг:</i> куртка з плащової (змішаної) або синтетичної тканини	—"	1	3
Сорочки для хлопчиків з бавовняної та змішаної тканини	—"	4	2
Шкільна форма	комплектів	1	1,5
<i>Брюки для хлопчиків:</i> з джинсової тканини	штук	2	2
	—"	1	2
Брюки для дівчаток	—"	1	1
Джемпер, светр	—"	2	3
Спортивний костюм	—"	2	2
Сукня для дівчаток	—"	3	2
Блузка	—"	2	2
Халат	—"	2	2
Спідниця	—"	1	2
<i>Натільна білизна:</i>			
труси	штук	7	1
футболка	—"	5	2
майки	—"	3	1
бюстгальтер	—"	3	1
піжама, сорочка нічна	—"	2	1
купальник (плавки)	—"	1	1
<i>Панчішно-шкарпеткові вироби:</i>			
шкарпетки	пар	8	1
колготки	—"	6	1
рейтузи	—"	1	1
<i>Головні убори:</i> шапка, шарф з вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі	комплектів	2	3
<i>Галантерейні вироби:</i> рукавиці з вовняної, напіввовняної та синтетичної пряжі	пар	2	3
<i>Взуття зимове:</i> чоботи утеплені	—"	1	2

осінньо-весняне: черевики, напівчеревики	–"–	1	2
літнє та спортивне: кросівки	–"–	1	1
туфлі	–"–	2	1
домашнє	–"–	2	1
гумове	–"–	1	2
Сумка (рюкзак) учнівський	штук	1	2
Сумка дорожня	–"–	1	5
Робочий одяг	комплектів	1	2
інші * (10 відсотків)			
Текстильна білизна			
Ковдра: синтапонова	штук	1	6
напіввовняна	–"–	1	4
Подушка	–"–	1	8
Підодіяльник	–"–	2	3
Простирadlo	–"–	3	2
Наволочка	–"–	3	2
Рушник: простий	–"–	3	2
махровий	–"–	3	3
Хустки носові	–"–	4	1
Інші * (8 відсотків)			

- Визначаються у відсотках до вартості відповідної групи товару.

Додаток 3

НОРМИ
харчування у професійно-технічних навчальних закладах
(денна норма на одну дитину, грамів)

Найменування продукту	Вікова група (років) від 13 і старше
Хліб житній	200
Хліб пшеничний	250
Борошно пшеничне	50
Крохмаль	3
Крупи, бобові, макаронні вироби	80
Картопля	420
Овочі свіжі	470
Фрукти свіжі, цитрусові	300
Соки	200
Фрукти сушені	15
Кондитерські вироби	40
Цукор	70
Мед, медопродукти	7
Масло вершкове	50

Олія	20
Сало	8
Яйця, штук	1
Молоко, кисломолочні продукти	500
Сир кисломолочний	70
Сир твердий	20
Сметана	25
М'ясо, птиця	160
Ковбасні вироби	40
Риба, рибопродукти	100
Кава злакова, цикорій	5
Какао	3
Чай	0,5
Сіль, сіль йодована	10
Дріжджі	3
Лавровий лист	0,02
Сухарі панірувальні	4
Томатна паста	4
Ванільний цукор	0,1
Кислота лимонна	0,2
Хімічний склад	
Білки	107
у тому числі тваринні	53
Жири	95
у тому числі рослинні	16
Вуглеводи	428
Енергоцінність, ккал	2995

Примітка:

1. Продукти щоденного споживання (молоко, хліб, масло вершкове) використовуються в межах денної норми \pm 5 відсотків, а такі продукти, як сир, риба, дріжджі, - кілька разів на тиждень. Наприклад, денна норма риби - 75г. на учня, використовується в меню 3 рази на тиждень. Розрахунок проводиться таким чином: $(75 \times 7) : 3 = 525 : 3 = 175$ грамів.

2. Діти, хворі на туберкульоз та інфіковані мікобактеріями туберкульозу, забезпечуються харчуванням згідно з нормами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001р. №1752 (1752-2001-п) "Про норми харчування для осіб, хворих на туберкульоз та інфікованих мікобактеріями туберкульозу".

3. У літній оздоровчий період (90 днів), неділю, святкові і канікулярні дні витрати на харчування збільшуються на 10 відсотків для придбання свіжих овочів і фруктів.

АКТ

обстеження матеріально-побутових умов проживання учня

1. Прізвище, ім'я, по батькові заявника

2. Рік народження

3. Адреса

4. Вид та розмір пенсії (допомоги)

5. Працює, розмір зарплати (не працює)

6. Особи, які прописані і проживають із заявником (склад сім'ї, їх вік, статус, розмір їх пенсій та зарплат, майновий стан, джерела прибутку, наявність автотранспорту, пільги)

7. Підсобне господарство, характеристика, розміри

8. Житлово-побутові умови проживання (стан житла, стан здоров'я, умови проживання, забезпеченість паливом, невідкладні проблеми)

9. Висновок в доцільності надання допомоги

10. Члени комісії (ППП повністю та підпис):

1. _____

2. _____

3. _____

М. П.

«__» _____ 200_р.

З актом ознайомлений: _____ /ППП повністю/

ОБЛІКОВА КАРТКА

сім'ї учня _____ щодо якої здійснюється соціальний супровід

Тип сім'ї (поставити відповідну позначку)

багатодітна	неповна	малозабезпечена

Батько _____ (ПІБ, рік нар.)

Мати _____ (ПІБ, рік нар.)

Кількість членів сім'ї, у т.ч. до 18 років _____

Місце проживання сім'ї _____

Підстава для організації соціального супроводу (на підставі кодів)

Надана допомога _____

Суб'єкти соціального супроводу _____

Терміни здійснення соціального супроводу _____

Причини зняття з соціального супроводу (+)

Подолання сім'єю складної ситуації	Відмова сім'ї від допомоги	Переїзд сім'ї	Інше (вписати)

Додаткова інформація _____

Соціальний педагог закладу